

Mars 2022

En nationell elektrifieringsstrategi kräver lokala incitament

Industrins gröna omställning öppnar en historisk möjlighet att utveckla samhället och välfärden. För att fullborda den krävs det mycket mer el på väldigt kort tid. Målet måste nu vara att halvera ledtiderna för såväl ny elproduktion som nya elnät. Och den ekonomiska vinsten för kommunen måste bli ännu tydligare.

Svensk industri har påbörjat sin klimatomställning. Runt om i landet planeras stora satsningar på batterier, grön vätgas och fossilfritt stål. Det är marknader där Sverige kan bli världsledande, och satsningarna kommer – om de realiserar – att ge tillväxt av jobb och skatteintäkter från norr till söder. Omställningen påverkar hela produktionskedjan, från storbolag till underleverantör, och erbjuder en historisk chans att utveckla vår gemensamma välfärd och hela det svenska samhället.

Men för att förverkliga satsningarna fullt ut krävs det el. Väldigt mycket el. Det svenska elbehovet väntas vara minst det dubbla redan inom 20 år till följd av industrins omställning. Behovet av utbyggd elproduktion är en utmaning som offentlig och privat sektor måste hjälpas åt att möta.

I den politiska debatten ställs ofta kraftslag mot varandra. Det måste det bli ett slut på. Vi kan inte välja bort något fossilfritt kraftslag om vi ska klara den elektrifiering som inletts. Politikens uppgift är nu att skapa förutsättningar för den fossilfria elproduktion som marknaden vill bygga ut. Dess fokus ska vara att bidra till stärkt industriell konkurrenskraft. Nu krävs snabba reformer och politisk handlingskraft.

Regeringens elektrifieringsstrategi har vällovliga ambitioner. Bland annat ska det utredas vilka ekonomiska incitament kommuner bör få för att bidra till ny vindkraft. Men återigen, låt oss inte fastna i kraftslag. Att öka det ekonomiska utfallet lokalt är rätt, men det måste ske teknikneutralt. Svenska Industri kommuner vill att mer incitament skapas för att kommunerna och dess invånare att medverka i den energiomställning som nu är tekniskt och kommersiellt möjlig. En viktig gemensam nämnare är att energiproduktionen nu kan ske mer lokalt. Det är också möjligt att lokalt lagra energi för att därigenom utjämna effekttopparna under dygnets timmar. Det finns också idag tekniska förutsättningar att lokalt lagra spillvärme under året och sedan använda denna resurs till elproduktion. Men alla dessa möjliga nyinvesteringar kräver ett lokalt engagemang och uppbackat via yttre stimulanser.

Den elektrifiering vi har framför oss kräver samtidigt kraftigt förbättrade och förkortade tillståndsprocesser. Det är inte att överdriva att säga att det krävs radikala förändringar. Kör vi vidare i samma gamla hjulspår som tidigare, så blir inte utbyggnaden av elnäten och elproduktion klar i tid. Målet måste nu vara att åtminstone halvera ledtiderna för både nya elnät och ny elproduktion. Regeringens avsikt att göra dagens reaktiva utbyggnad av elnäten

proaktiv är bra. Vår uppmaning är att den kompletteras med att regeringen förverkligar EU:s ambition om att den som ansöker om tillstånd endast ska behöva ha en enda kontaktpunkt. Alla krafter i samhället och myndighetssverige måste dra åt samma håll för att göra detta möjligt

Industrins elektrifiering är en för viktig fråga för att bli föremål för den nationella politikens lösningar och konflikter. Den är avgörande för både klimat och konkurrenskraft. Men det som sker i Ukraina från rysk sida illustrerar också vårt behov av försörjningstrygghet. Även här kan den mer lokala elproduktionen och distributionen säkerställa ett tryggare elsystem. Det finns så mycket som kan och måste göras här och nu. Låt oss fokusera på det, och skapa ett framtida Sverige som vi alla kan känna oss stolta över att ha varit med och bidragit till. Svenska Industri kommuner är berett att ta sin del av ansvaret för att få fram fler mönsterbildande exempel på ny elproduktion skapade i en lokal samverkan. Det handlar ytterst om att slå vakt om vår industriella konkurrenskraft.

Svenska industri kommuner, arbetsutskottet, mars 2022

Catharina Fredriksson, kommunstyrelsens ordförande, Oxelösund

Jan Bohman, kommunstyrelsens ordförande, Borlänge

Andreas Erlandsson, kommunstyrelsens ordförande, Oskarshamn

Carina Sammeli, kommunstyrelsens ordförande, Luleå

Anton Sjödel, kommunalråd, Gislaved